

Sygn. akt II UK 14/17

POSTANOWIENIE

Dnia 30 listopada 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z wniosku E.R.
przeciwko Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w W.
o wojskową rentę rodzinną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 30 listopada 2017 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 21 marca 2016 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 marca 2016 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację E.R. od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 5 grudnia 2014 r. w sprawie przeciwko Dyrektorowi Wojskowego Biura Emerytalnego w W. o wojskową rentę rodzinną.

Sąd Okręgowy ustalił, że [...] Sztab Wojskowy w Ł. dnia 3 czerwca 1985 r. wydał decyzję, na mocy której odwołująca się wraz z dwójką dzieci nabyła uprawnienie do wojskowej renty rodzinnej od 1 listopada 1984 r. Podstawą przyznania świadczenia były przepisy obowiązującej wówczas ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (dalej jako: ustawa zaopatrzeniowa z 1972 r.). Decyzją rewaloryzacyjną z dnia 20 kwietnia 1994 r. ustalono wysokość renty rodzinnej dla trzech osób, to jest dla odwołującej się i dwojga jej dzieci. Decyzją z 20 czerwca 1994 r. ustalono

wysokość świadczenia dla dwóch osób, a wstrzymano wypłatę renty rodzinnej dla odwołującej się w związku z osiąganym dodatkowym dochodem. Dyrektor Wojskowego Biura Emerytalnego w 2004 r. przyznał odwołującej się prawo do renty rodzinnej w związku z czasową niezdolnością do pracy orzeczoną przez lekarza orzecznika ZUS i świadczenie to było wypłacane do 31 stycznia 2012 r., zaś od 1 lutego 2012 r. odmówił przyznania odwołującej się prawa do renty rodzinnej z uwagi na ustąpienie niezdolności do pracy. W dniu 12 lutego 2014 r. odwołująca się zgłosiła w organie emerytalnym wniosek o przywrócenie prawa do renty rodzinnej. Decyzją z dnia 4 marca 2014 r. organ emerytalny na podstawie art. 31 i art. 24 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (dalej jako: ustawa zaopatrzeniowa z 1993 r.) oraz art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (dalej jako: ustawa emerytalna) odmówił wnioskodawczyni przyznania wojskowej renty rodzinnej. Sąd Okręgowy wskazał, iż prawo do wojskowej renty rodzinnej ustala się według stanu prawnego aktualnego w dniu złożenia wniosku. Odwołująca się wniosek o prawo do renty rodzinnej złożyła w dniu 12 lutego 2014 r. Wiek 50 lat ukończyła dnia [...] 2006 r., a więc po 22 latach od śmierci męża i po upływie 7 lat od ukończenia przez uczącą się córkę J. (ur. [...] 1981 r.) - 18 lat życia, to jest po upływie terminu, o którym mowa w art. 70 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 ustawy emerytalnej.

Sąd Apelacyjny podkreślił, że skarżąca nabyła prawo do renty rodzinnej z tytułu wychowywania dzieci określone w art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej z 1972 r. Zgodnie z art. 53 ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej z 1993 r., która zastąpiła ustawę z 1972 r., renty, do których prawo zostało ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych (a więc także na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej z 1972 r.), stały się rentami w rozumieniu tej ustawy (to jest ustawy z 1993 r.). Zatem pomimo zmiany przepisów apelująca miała prawo do renty rodzinnej z tytułu wychowywania dzieci, które przysługiwało jej do ukończenia przez jej córkę J. 20 lat, co nastąpiło 16 listopada 2001 r. Wobec tego wniosek z 10 lutego 2014 r. o przywrócenie prawa do renty rodzinnej należało potraktować jako wniosek o nowe świadczenie i należało go ocenić według art. 70 ust. 2 ustawy emerytalnej na podstawie odesłania z art. 24 ustawy zaopatrzeniowej z 1993 r.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w rozpoznawanej sprawie nie doszło do naruszenia zasady ochrony praw nabytych. Apelująca, jak wcześniej wskazano, utraciła prawo do wojskowej rodzinnej renty przyznanej jej decyzją z 11 czerwca 1985 r. wskutek osiągnięcia 16 listopada 2001 r. przez jej córkę J. 20 lat życia. Skoro prawo to przestało istnieć nie może być traktowane jako prawo nabyte. Natomiast prawo do renty, którego skarżąca dochodzi w postępowaniu wszczętym wnioskiem z 10 lutego 2014 r., nie zostało nabyte ani *in concreto* ani *in abstracto*, w związku z czym nie może być uznane za prawo podlegające ochronie na podstawie art. 2 Konstytucji RP. Skargę kasacyjną oparto na naruszenie prawa materialnego: 70 ust. 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 24 ustawy zaopatrzeniowej z 1993 r. w związku z art. 70 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej w związku z art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej z 1972 r. w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 ustawy zaopatrzeniowej z 1993 r. w związku z art. 2 Konstytucji RP.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi do rozpoznania z uwagi na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego sprowadzającego się do pytania, czy dla aktualnego rozstrzygnięcia o uprawnieniu wdowy do renty rodzinnej w oparciu o art. 70 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wiążącą jest w każdym stanie faktycznym aktualna treść art. 70 ust. 1 pkt 2 tej ustawy i określony tym przepisem limit wieku, czy też wiek graniczny dziecka, wnuka lub rodzeństwa, uprawnionego do renty rodzinnej, pozostającego na wychowaniu wdowy uprawnionej do renty rodzinnej po zmarłym żołnierzu zawodowym winien być określany, w zależności od daty śmierci żołnierza, w niektórych przypadkach ze względu na art. 53 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin, przy uwzględnieniu limitów wiekowych dzieci, wnuków i rodzeństwa, określonych w art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak jest podstaw uzasadniających przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W myśl art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne, zgodnie z dotychczasowym orzecznictwem Sądu Najwyższego, powinno polegać na sformułowaniu tego zagadnienia (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11). Zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe i nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie sądowym (T. Ereciński, [w:] Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom III. Postępowanie rozpoznawcze, wyd. V, red. T. Ereciński). Analogiczna sprawa była tymczasem przedmiotem rozpoznania przez Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 18 marca 2010 r. (II UK 302/09, OSNP 2011 nr 17-18, poz. 238). Rozstrzygając kwestię policyjnej renty rodzinnej Sąd Najwyższy wskazał, że wdowa, uprawniona na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz i ich rodzin (jednolity tekst: Dz.U. z 1983 r. Nr 46, poz. 210 ze zm.) do renty rodzinnej z tytułu wychowywania dzieci, po wygaśnięciu tego prawa ze względu na osiągnięcie przez dzieci przepisanego wieku, prawo do renty rodzinnej z tytułu osiągnięcia wieku 50 lat w ciągu 5 lat od zaprzestania wychowywania dzieci może nabyć na warunkach określonych w art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) w związku z art. 24 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (jednolity tekst: z 2004 r. Dz.U. Nr 8, poz. 67 ze zm.). Sąd Najwyższy w wyroku tym wskazał, że prawo skarżącej do renty rodzinnej z tytułu wychowywania dzieci uzyskane na podstawie art. 25 ust. 1 pkt 1 ustawy z 1959 r., pomimo zmiany przepisów, przysługiwało skarżącej do ukończenia przez dziecko

20 lat, to jest do dnia 20 września 2003 r. Wiek 50 lat skarżąca ukończyła dopiero 23 maja 2008 r., stąd też jej wniosek z 7 lutego 2008 r. o zmianę decyzji o zawieszeniu przysługującej jej renty rodzinnej i przywróceniu wypłaty tej renty należało potraktować, jako wniosek o nowe świadczenie. Do oceny tego wniosku, zgodnie z art. 24 ustawy z 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, należało stosować ustawę o emeryturach i rentach z FUS.

Zauważyć należy, że art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Milicji Obywatelskiej oraz ich rodzin był odpowiednikiem art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin, a art. 24 ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej i Służby Więziennej oraz ich rodzin, tak jak art. 24 ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin zawiera odwołanie do ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Stąd też pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 18 marca 2010 r. zachowuje swoją aktualność w niniejszej sprawie.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, jeżeli zagadnienie prawne było już przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego, skarżący powinien wykazać, że wystąpiły okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2015 r., I PK 4/15, LEX nr 1661934 i postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 1652383), co nie miało miejsca w rozpoznawanej sprawie.

Nie znajdując podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

as